

TUUSULAN
LASTEN
JA
NUORTEN
KUVATAIDEKOULU

OPETUSSUUNNITELMA

Matkalla kuvien maailmoissa

JOHDANTO

1. TUUSULAN LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDOKOULUN TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS

1.1 Toiminta-ajatus

1.2 Arvot

1.3 Oppimiskäsitys

2. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

2.1 Toimintakulttuuri

2.2 Työtavat

2.3 Oppimisympäristöt

3. OPETUSJÄRJESTELYT

3.1 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

3.2 Vapaaoppilaspaidat ja sisaralennukset

3.3 Oppimäärän yksilöllistäminen

3.4 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

3.5 Yhteistyö huoltajien kanssa

3.6 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

3.7 Toiminnan jatkuva kehittäminen

4. OPINNOT TUUSULAN LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDOKOULUSSA

4.1 Opintojen rakenne

4.2 Opintojen laajuus

5. OPINTOJEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

5.1 Kuvataiteen perusopintojen ja syventävien opintojen tavoitealueet

5.2 Kuvataiteen perusopintojen ja syventävien opintojen sisältöalueet

6. OPINTOKOKONAISUUDET

7. OPPIMISEN ARVIOINTI

7.1. Arviointi perusopinnoissa

7.2 Arviointi syventävissä opinnoissa

7.3 Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja kriteerit

8. TODISTUKSET

8.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

8.2 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

8.3 Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

LIITTEET

Matkalla kuvien maailmoissa

JOHDANTO

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa alkoi taiteen perusopetus kevätlukukaudella 2000. Kuvataidekoulu siirtyi tuolloin kansalaisopistolle Tuusulan Taideseura ry:ltä. Ennen Tuusulan Taideseuraa kuvataidekoulun toiminnasta vastasi Tuusulan kulttuuritoimi vuosina 1989-1994.

Vuosien varrella kuvataidekoulun toimintaa on kehitetty tavoitteellisesti ja koulu on kasvanut muutaman opetusryhmän kokoisesta pikkukoulusta jo valtakunnalliseen keskikokoon. Tällä hetkellä kuvataidekoulu tarjoaa laadukkaan harrastusmahdollisuuden jo noin 300:lle viikko-opetuksessa olevalle 4-20-vuotiaalle kuvataiteesta kiinnostuneelle lapselle ja nuorelle Hyrylän ja Kellokosken opetuspisteissä. Säännöllisen viikko-opetuksen lisäksi kuvataidekoulun toiminta koskettaa Tuusulan ja lähialueiden lasten ja nuorten elämää myös viikonloppu- ja kesäkurssien muodossa.

Tämä opetussuunnitelma on Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun historian neljäs ja samalla toinen laajan oppimäärän opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma perustuu Opetushallituksen 20.9.2017 vahvistamiin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin (liite 1).

Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta ja sitä annetaan oppilaitoskohtaisesti joko yleisen tai laajan oppimäärän mukaisesti. Taiteen perusopetusta annetaan arkkitehtuurissa, kuvataiteessa, käsityössä, mediataiteissa, musiikissa, sanataiteessa, sirkustaiteessa, tanssissa sekä teatteritaiteessa.

Taiteen perusopetuksen kaikkien taiteenalojen laajan oppimäärän opetukselle on opetussuunnitelman perusteissa asetettu yhteisiä tavoitteita:

“Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Taiteenalan laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteista nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.” (ops-perusteet s. 8)

Kuvataidekoulun opinnoissa näihin tavoitteisiin tähdätään kuvataiteellisen työskentelyn avulla ja kuvataiteen sekä muun visuaalisen kulttuurin näkökulmasta asioita tarkastellen.

Mikä opetussuunnitelma on ja mihin sitä kuvataidekoulussa tarvitaan?

Opetussuunnitelma on Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun toiminnan perusta. Kuvataidekoulun opetussuunnitelmassa tarkennetaan ja täsmennetään opetussuunnitelman perusteissa määrättyä ja määritellään myös paikallisuuden vaikutukset; oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Kuvataidekoulun opetussuunnitelma on opetustyön pohja. Se on opettajien käsikirja, jonka avulla he rakentavat kunkin opetusryhmänsä lukuvuosittaisen opetuksen. Opettaja muuntaa opetussuunnitelmassa määritellyt opetuksen tavoitteet ja sisällöt innostaviksi ja moniulotteisiksi tehtäväkokonaisuuksiksi ja kehittää ryhmilleen sopivat ja yksilöllistä oppimista tukevat opetusmenetelmät.

Opetussuunnitelman tehtävänä on avata kuvataidekoulun toiminnan pohjaa myös kuvataidekoulun oppilaille, heidän huoltajilleen ja muille kuvataiteen perusopetuksesta kiinnostuneille.

Uuden opetussuunnitelman vaikutukset kuvataidekoulun opintoihin

Uusi opetussuunnitelma muuttaa laajan oppimäärän mukaisen opetuksen rakennetta niin, että perusopinnot laskennallinen laajuus on uudistuksen jälkeen 800 ja syventävien 500 oppituntia.

Uuden opetussuunnitelman mukainen toiminta lisää vuorovaikutusta kuvataidekoulun toimijoiden kesken ja avaa kuvataidekoulun toimintaa aiempaa enemmän ulospäin.

Oppilaille tarjotaan aiempaa enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa opintojensa rakentumiseen. Oppilaita ohjataan asettamaan opinnoilleen henkilökohtaisia tavoitteita, joiden suuntaisesti opiskellaan etenkin syventävissä opinnoissa. Myös oppilaiden omista kuvallisista kiinnostuksen kohteista ja kuvakulttuureista lähtöisin olevia ilmiöitä huomioidaan opetuksen sisällöissä.

Mistä opetussuunnitelma kertoo?

Opetussuunnitelma kertoo esimerkiksi kuvataiteen perusopetuksen arvopohjasta ja oppimiskäsityksestä, kuvataidekoulun toimintakulttuurista, opetuksen rakenteesta, tavoitteista ja sisällöistä sekä opetusjärjestelyihin liittyvästä. Opetussuunnitelma kertoo myös kuvataidekoulussa tehtävän arvioinnin muodoista ja sen kehittämistä.

Opetussuunnitelma kertoo kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin kentän ja sen myötä kuvataideopetuksen laaja-alaisuudesta ja kerroksellisuudesta.

Opetussuunnitelma kertoo myös, että taiteen ja taiteellisen työskentelyn kautta halutaan kasvattaa lapsia vuorovaikutukselliseen, toiset huomioivaan kommunikoinnin kulttuuriin, jossa jokaisella on oikeus olla sellaisena kuin hän on. Halutaan opettaa vastuun ottamista omista teoista, sanoista ja oppimisesta. Opetussuunnitelma kertoo myös siitä, että lapsia ja nuoria kannustetaan löytämään itselleen mielekäs ja merkityksellinen harrastus, jonka kautta oman identiteetin on mahdollista kehittyä ja vahvistua.

Ennen kaikkea opetussuunnitelma kertoo ajattelusta, että lasten ja nuorten oikeus nauttia taiteista nähdään arvokkaana. Tiedetään, että taiteen tekemisen tuomat positiiviset kokemukset ja elämykset ovat merkityksellisiä persoonan kokonaisvaltaisen kehityksen kannalta ja että sillä on elämän mittaiset vahvistavat vaikutukset.

Matkalla kuvien maailmoissa

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun opetussuunnitelmatyöryhmä asetti tavoitteekseen, että opetussuunnitelma on selkeä ja että sen sisältö hahmottuu lukijalle helposti.

Opintojen rakenteen sekä tavoitteiden ja sisältöjen kuvaamisen apuna on käytetty matkustamiseen viittaavaa kielikuvastoa. Opintojen etenemistä vaihe vaiheelta on kuvattu matkaamiseen ja siihen liittyvien termien kautta. Tavoitteena on avata opintojen luonteen kehittymistä perusopintojen ja syventävien opintojen eri vaiheissa.

Opetussuunnitelman nimi Matkalla kuvien maailmoissa viittaa myös siihen, että kuvataiteen parissa ”matkailu” on jatkuvaa, sille ei varsinaisesti ole alkua tai loppua. Kuva-termi tässä viittaa kaikkeen kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Mikä sitten on matkamme tarkoitus? Löytää omat merkitykselliset polut ja tärkeät reitit. Piirtää omaa karttaa, kohdata uutta ja ymmärtää vierasta. Sietää kiertoteitä ja umpikujia, löytää uutta ja ihmeellistä. Iloita omista ja toisten onnistumisista. Saavuttaa merkkipaaluja ja kertoa saavutuksista muille.

Matkamme voi olla identiteettiä ja minäkuvaa vahvistava ihana huviretki, jonka muistot ja ja kokemukset kantavat läpi elämän. Tai se voi olla myös tulevaisuuden opintoihin ja ammattiin johtava tai niitä hedelmällisesti tukeva matka. Joku on tässä matkaseurueessa mukana lyhyen hetken ja toinen piirtää karttansa valmiiksi.

1. TUUSULAN LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDEKOULUN TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAKULTTUURI

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu antaa lakiin (633/1998) ja asetukseen (813/1998) perustuvaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta 6-20-vuotiaille lapsille ja nuorille. 5-vuotiaille lapsille järjestetään varhaisiän kuvataideopetusta.

1.1 Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun toiminta-ajatus

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu tarjoaa mahdollisuuden opiskella kuvataiteita pitkäjänteisesti ja päämäärätietoisesti. Laajan oppimäärän (1300 t) mukainen kuvataiteen perusopetus on monialaista, tasolta toiselle tavoitteellisesti etenevää kuvataiteen opetusta. Opetuksessa huomioidaan oppilaan ikäkausi ja kiinnostuksen kohteet.

Laajan oppimäärän mukainen kuvataiteen perusopetus on toimintaa, jonka avul-

la edistetään oppilaan taidesuhteen kehittymistä, elinikäistä taiteen harrastamista ja taiteista nauttimista. Opetus tarjoaa mahdollisuuden kehittää kuvallisen itseilmaisun osaamista monipuolisesti ja antaa valmiuksia visuaalisten alojen ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun tavoitteena on olla innostava ja antoisa harrastuspaikka Tuusulan ja lähialueen lapsille ja nuorille. Kuvataidekoulun tavoitteena on olla aktiivinen ja näkyvä osa Tuusulan kulttuuri- ja kasvatustoimintaa ja kehittää toimintaansa yhdessä paikallisten taideoppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa.

Kuvataidekoulun opetuksen tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja itsetuntemuksen kehittymistä. Opetus tukee kuvataidekasvatuksen keinoin myös oppilaan identiteetin rakentumista ja kulttuurista osaamista. Oppilaan kokemus itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä vahvistuvat kuvataidekoulun opintojen aikana.

1.2 Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun arvot

Kuvataidekoulun opetussuunnitelma pohjautuu taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa ilmaistuun arvoperustaan, jonka mukaan kuvataiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle.

Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten

ja ympäristönsä kanssa. Kuvataiteen opetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Ihmisenä kasvamista tuetaan opetuksessa ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Lähtökohtana arvoperustan ylläpidolle ja ilmaisulle ovat kuvataiteelle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Kuvataiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Arvoperustan toteutumista varmistaa osaltaan myös Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota päivitetään vuosittain.

1.3 Oppimiskäsitys

Oppilas on aktiivinen toimija

Kuvataidekoulun opetus perustuu käsitykseen siitä, että oppilas on aktiivinen toimija. Hän osaa tehdä valintoja ja hyödyntää niitä toiminnassaan. Hän osaa pohtia ja tehdä ratkaisuja itsenäisesti ja myös muiden kanssa. Hän oppii opintojensa aikana vähitellen asettamaan oppimiselleen tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti.

Aktiivisen toimijuuden pohjana myönteinen vuorovaikutus

Oppilaan aktiivista toimijuutta sekä oppimista ja oman osaamisen kehittämistä tukevat opetustilanteiden myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo sekä uutta luova toiminta. Oppimisen kannalta olennaista ovat vuorovaikutteisuus, eri aistien käyttö ja kehollisuus.

Monta oppimisen tapaa

Kuvataidekoulun opetuksessa kukin oppilas huomioidaan yksilönä, jolla on omat oppimisen tapansa. Ajatellaan, että oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen monipuolista rakentamista. Oppiminen edistää oppilaan hyvinvointia ja kulttuurisen osallisuuden tunnetta.

Vuorovaikutteisen palautteenannon merkitys

Kuvataidekoulussa oppimisen tietopohja muodostuu oppilaan havainnoista, mielikuvista, tunteista, ajattelusta, kokemuksista, tiedoista, ilmaisusta sekä taidoista. Kaikki uusi tieto ja oppiminen rakentuvat jo opittujen tietojen ja taitojen pohjalle. Oppimiseen vaikuttaa aina myös oppilaan oma sen hetkinen elämämaailma.

Kannustava ja rohkaiseva palaute auttaa oppilasta ymmärtämään harjoittelun ja harjoittelemaan oppimisen merkityksen. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen saaminen ja antaminen ovat keskeisessä osassa oppimisprosessin eri vaiheissa.

Opettajatkin oppimassa

Kuvataidekoulussa opettajatkin ovat jatkuvassa oppimisprosessissa. Opettajat ovat avoimia oppilaiden kiinnostuksen kohteille ja valmiita viemään ohjelmaa tarvittaviin uusiin suuntiin. Opettajat oppivat koko ajan uutta ja kehittävät ammattitaitoaan. He ovat aktiivisia uuden tiedon etsijöitä ja kannustavat esimerkiksi oppilaita kokeilemaan rohkeasti uusia työskentelytapoja.

Opettajien ammattitaidon kehittämistä niin pedagogina kuin taiteilijana kannustetaan.

2. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

Kuvataiteen opiskelu Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa rakennetaan vuorovaikutuksellisen toimintakulttuurin, turvallisten oppimisympäristöjen sekä monenlaista oppimista tukevien työtapojen muodostamalle perustalle.

2.1 Toimintakulttuuri Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun toimintakulttuuri rakentuu ja sen muotoutumiseen vaikuttavat työtä ohjaavien sääntöjen tulkintatavat, koulun vaikiintuneet käytännöt sekä kuvataidekoulun toimijoiden ajattelu- ja toimintatavat.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa uskotaan avoimen ja aidosti vuorovaikutteisen toimintakulttuurin voimaan. Halutaan, että kaikilla kuvataidekoulun yhteisön jäsenillä on vahva kokemus osallisuudesta.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa osallisuuden kokemusta halutaan edistää aktiivisella ihmisten ja ympäristöjen monimuotoisuutta kunnioittavalla vuorovaikutteisella ja avoimuudella niin koulun sisällä kuin koulun ulkopuolellekin suuntautuvassa toiminnassa.

Kuvataidekoulussa ilmapiiri on salliva ja avoin, erilaisuutta hyväksyvä, kiireetön ja jokaisen persoonan huomioiva. Kuvataideopetuksessa ei kilpailla ja ymmär-

retään, että tehtäviin on aina monta oikeaa ratkaisun tapaa. Kuvataidekoulun opetuksessa rohkaistaan kohtaamaan epäonnistumisia ja iloitsemaan onnistumisista.

Opettajien ammatillisuus ja osaaminen ovat toimintakulttuurin ydintä.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun toimintakulttuuri kunnioittaa myös sananvapautta, yksityisyyden suojaa sekä tekijänoikeuksia.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun toimintakulttuurin kehittymistä seurataan, arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti.

2.2 Työtavat

Vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin kannustavat työtavat ovat kuvataidekoulun opetuksen keskiössä. Oppilaita kannustetaan valitsemaan omien tavoitteidensa, yksilöllisten tarpeitensa ja kiinnostuksen kohteidensa mukaisia työtapoja.

Havainnointi, kokeileva ja tutkiva työskentely ja leikki ovat keskeisiä työmuotoja. Niin työskentelyprosessi, sen aikana tapahtuva kuin lopullinen teoskin nähdään merkityksellisinä. Teosten tarkastelu ja niistä keskustelu sekä prosessin ja valmiiden teosten dokumentointi ovat tärkeitä työskentelyn ja oppimisen tapoja.

Oppilaille annetaan mahdollisuus monipuoliseen materiaalien ja tekniikoiden

käyttöön ja heitä kannustetaan kokeilemaan rohkeasti erilaisia ja itselle uusia työskentelymuotoja. Opetuksessa hyödynnetään erilaisten oppimisympäristöjen anti sekä teknologioiden ja mediavälineiden suomia mahdollisuuksia.

Kokeilujen, improvisoinnin ja sattuman hyödyntämisen kautta löytyvät itselle sopivat ja ominaisimmat tavat työskennellä sekä oivallus, että on monta ”oikein” tekemisen tapaa.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa opiskelu on toiminnallista ja tutkivaa ja siinä pyritään luovaan ongelmanratkaisuun. Opittavaa asiaa lähestytään koko ryhmän kanssa keskustellen, yhdessä pohtien, kysellen ja tutkien. Opiskelussa korostetaan tekemisen ja löytämisen iloa. Opetustilanteeseen luodaan kannustava ja turvallinen ilmapiiri ja oppilas saa työskentelystään välitöntä palautetta. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden ikä, persoona ja elämismaailma sekä ryhmän keskinäinen dynamiikka.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa oppiminen tehdään näkyväksi keskustelujen ja dokumentoinnin avulla. Yhdessä opettajan ja muun ryhmän kanssa oppilas harjoittelee ymmärtämään kokemuksiaan ja havaitsemaan ja kehittämään omia oppimisen tapojaan. Opintojen aikana oppilas alkaa ymmärtää harjoittelun merkityksen taitojen oppimisen kannalta. Keskeinen osa oppimisen edistymisessä on kannustava ohjaus ja palaute. Lukuvuoden aikana oppilas täydentää yhdessä opettajan kanssa henkilökohtaista sähköistä kuvakirjastoaan. Oppilas harjoittelee myös portfoliotyöskentelyä ja dokumentoinnin tapoja.

Laaja taidekäsitys

Kuvataidekoulun opetuksessa kuvataidetta käsitellään laaja-alaisesti ja monesta eri näkökulmasta. Näin muodostuu moniulotteinen käsitys kuvataiteen maailmasta ja muusta visuaalisesta kulttuurista. Opetuksessa huomioidaan ja kunnioidaan taiteen historiaa ja huolehditaan samalla, että toiminta on aina uutta luovaa ja ajassa kiinni.

Vuositeema

Opettajakunnan kesken päätettävä kaikkea opetusta koskettava lukuvuositeema tuo kuvataidekoulun opetukseen vaihtelevia painotuksia, uusia näkökulmia ja opetusryhmiä yhdistävän koulun yhteisen kantavan ydinajatuksen. Teeman avulla voidaan käsitellä ajallisesti tai paikallisesti ajankohtaisia ja tärkeitä aiheita.

Näyttelytoiminta

Kuvataidekoulu järjestää vuosittain näyttelyitä, joissa esitellään lukuvuoden aikana tehtyä ja opittua.

Koulu järjestää ja osallistuu vaihtelevasti myös muihin näyttelyihin Suomessa ja ulkomailla.

Myös kuvataidekoulun nettisivut ja facebook toimivat oppilastöiden esittelyfoorumina.

2.3 Oppimisympäristöt

Kuvataidekoulussa oppimisympäristö muodostuu psyykkisestä, sosiaalisesta ja fyysisestä ympäristöstä.

Oppimisympäristössä tulee vallita myönteinen, avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa jokainen hyväksytään omana personanaan. Oppilaita kannustetaan kohtaamaan erilaisuutta ja uusia asioita positiivisesti. Toisten kuunteleminen ja kunnioitus ovat keskeisiä asioita kuvataidekoulun toiminnassa.

Kuvataidekoulussa oppimista tukevat asianmukaisesti varustetut ja kalustetu opetustilat. Oppimisympäristön tulee olla esteettisesti virikkeinen ja kiinnostava. Keskenäisiä ja valmiita oppilastöitä pidetään esillä kannustamassa ja innostamassa sekä herättelemässä ajatuksia ja kysymyksiä.

Kaikessa työskentelyssä ja materiaalivalinnoissa huomioidaan työ-, tuote- ja ympäristöturvallisuus. Toiminta perustuu kestävän tulevaisuuden periaatteille.

3. OPETUSJÄRJESTELYT

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa opetus toteutetaan lukuvuoden aikana viikoittain kokoontuvissa opetusryhmissä. Opetukseen kuuluu myös viikko-opetuksen ulkopuolista työskentelyä, jota voivat olla esimerkiksi näyttelykäynnit, opintoretket sekä ohjatut kotitehtävät. Viikonloppuisin ja kesällä voidaan järjestää opintokokonaisuuksia täydentäviä lyhytkursseja.

3.1 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekouluun oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Kun oppilas on päässyt kuvataidekoulun taiteen perusopetuksen ryhmään oppilaaksi, hän voi jatkaa opintojaan 20-vuotiaaksi asti. Kuvataidekoulussa opiskelevat oppilaat voivat ennakoilmoittautua keväisin seuraavan lukuvuoden opintoihin. Uudet oppilaat voivat ilmoittautua erikseen ilmoitettuna ajankohtana. Vapaita oppilaspaikkoja voi tiedustella pitkin vuotta kansalaisopiston/kuvataidekoulun toimistosta.

Opetusryhmät muodostetaan mahdollisimman samanikäisistä oppilaista erityisesti varhaisiän ja perusopintojen aikana. Ryhmien muodostamisessa huomioidaan myös ryhmädynamiikka sekä työskentelyn edellyttämät tilat, välineet ja työtavat.

Ryhmäkoko on varhaisiän opinnoissa 8-10 oppilasta ja perusopinnoissa sekä syventävissä opinnoissa 7-14 oppilasta. Opetusryhmiä voidaan yhdistää, jos oppilasmäärä laskee kesken lukuvuoden pysyvästi alle minimimäärän.

3.2 Sisaralennukset ja vapaaoppilaspaikat

Kuvataidekoulussa opiskelevat saman perheen lapset ovat oikeutettuja 10 %:n sisaralennukseen.

Vapaaoppilaspaikkoja myönnetään erityisistä syistä. Vapaaoppilaspaikoista päättää kansalaisopiston/kuvataidekoulun rehtori.

3.3 Oppimäärän yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei jonkin erityisen syyn vuoksi kykene opiskelemaan kuvataidekoulun opetussuunnitelman mukaisesti, voidaan opetussuunnitelman tavoitteita koulun resurssien puitteissa yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Henkilökohtaisen opetussuunnitelman laatimisesta päättää kansalaisopiston/kuvataidekoulun rehtori. Oppilaan opettaja yhdessä oppilaan ja tämän huoltajan kanssa laativat sellaisen henkilökohtaisen opetussuunnitelman, jonka mukaan oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan.

3.4 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Kuvataidekoulun oppilaalla on oikeus saada aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi, kun ne vastaavat

tavoitteiltaan ja keskeisiltä sisällöiltään opetussuunnitelmassa määriteltyä.

Todistus aiemmin suoritetuista kuvataiteen perusopetuksen opinnoista esitetään oppilaan omalle opettajalle ja rehtorille.

Oppilaan oma opettaja suorittaa osaamisen tunnustamisen ja opintojen hyväksilukemisen suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

3.5 Yhteistyö huoltajien kanssa

Kuvataidekoulu on aktiivisessa yhteydessä oppilaiden huoltajien kanssa. Kuvataidekoulun toiminnasta ja aikatauluista tiedotetaan lukukausien alussa sähköisellä vanhempaintiedotteella. Ajankohtaisista tapahtumista ja mahdollisista ohjelmanmuutoksista tiedotetaan sähköpostitse ja tekstiviestein. Myös kuvataidekoulun nettisivujen ja facebook-sivujen kautta tiedotetaan.

Kerran lukuvuodessa järjestetään ns. huoltajaviikko, jolloin oppilaiden huoltajat voivat osallistua oppilaan kanssa oppituntien toimintaan.

Myös kuvataidekoulun näyttelyt ja muut tapahtumat ovat luonteva foorumi oppilaiden vanhempien ja muiden läheisten tapaamiseen.

Lisäksi kuvataidekoululaisten huoltajia voidaan pyytää mukaan retkille ja muihin tapahtumiin. Huoltajia myös kannustetaan tutustumaan lastensa työskentelyyn

ja keskusteluihin opettajien kanssa opetuskertojen yhteydessä.

Huoltajat saavat lukuvuosittain tietoa toteutuneesta opetuksesta esimerkiksi opettajien laatimien lukukausiraporttien kautta.

3.6 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kuvataidekoulun tavoitteena on olla aktiivinen ja näkyvä osa Tuusulan kulttuuri-, kasvatusta- ja opetustoimintaa.

Yhteistyötä Tuusulan kulttuuripalvelujen kanssa toteutetaan esim. Skidiviikko-yhteistyön kautta.

Tuusulan museotoimen kanssa tehdään yhteistyötä esim. vuosittaisten näyttelyvierailuiden myötä.

Yhteistyötä tehdään myös Tuusulan ja lähiseudun muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa. Kuvataidekoulun opettajakunta pyrkii olemaan yhteydessä myös peruskoulun ja lukion kuvataideopettajien kanssa.

Kansainvälistä yhteistyötä toteutetaan mm. näyttelyvaihdon avulla.

Keväisin järjestetään kaveriviikko, jolloin oppilaat voivat tuoda omanikäisen ystävänsä tutustumaan kuvataidekoulun opetukseen.

3.7 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa pidetään tärkeänä, että toiminta on ajassa kiinni ja uutta luovaa.

Toiminnan tasoa seurataan ja sitä arvioidaan säännöllisesti ja kehitetään edelleen. Oppilaitoksen toiminnan arviointia toteutetaan mm. TPO-liiton kehittämän Virvatuli-arviointityökalun avulla.

Tuusulan lasten ja nuorten itsearvioinnin kohteita ovat mm. opetustavoitteiden saavuttaminen, pedagogiset järjestelyt, lukuvuoden työsuunnitelmat, tilat ja välineet sekä opetushenkilöstö. Kuvataidekoulun itsearvioinnin tarkoituksena on koko koulun toiminnan kehittäminen.

Lukuvuoden lopussa järjestetään opettajakunnan yhteinen arviointiseminaari, jossa käydään läpi ja arvioidaan kuluneen lukuvuoden toimintaa. Itsearvioinnin apuna käytetään myös oppilaspalautetta ja kyselyjä.

Arviointi on myös jatkuvaa opettajien työn kehittämisprosessia, omien valmiuksien tarkastelua sekä tiedonhankintaa ja tiedonvaihtoa ja sitä kautta ammattiin liittyvää tieto- ja taitopohjan kartuttamista.

4. OPINNOT TUUSULAN LASTEN JA NUORTEN KU- VATAIDEKOULUSSA

Kuvataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukainen 1300 tunnin kokonaisuus rakentuu perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Näiden lisäksi annetaan varhaisiän taidekasvatusta.

4.1 Opintojen rakenne

VARHAISIÄN TAIDEKASVATUS

KUVISLEIKKIÄ	IKÄRYHMÄ	LASKENNALLISET OPETUSTUNNIT	YHTEENSÄ
	5-vuotiaat	29 x 1.33 (60 min)	38,57

PERUSOPINNOT

Kuvallisen ajattelun ja ilmaisun perusteet 1 **Matkavalmisteluja**

OPINTOKOKONAISUUS	IKÄRYHMÄ	OPINTOVUOSI	LASKENNALLISET OPETUSTUNNIT	YHTEENSÄ
1	6-vuotiaat	1	34 x 2	68
	7-vuotiaat	2	34 x 2	68

Kuvallisen ajattelun ja ilmaisun perusteet 2 **Taidematkaajat liikkeellä!**

OPINTOKOKONAISUUS	IKÄRYHMÄ	OPINTOVUOSI	LASKENNALLISET OPETUSTUNNIT	YHTEENSÄ
2	8-vuotiaat	3	34 x 2	68
	9-vuotiaat	4	34 x 2	68
	10-vuotiaat	5	34 x 2	68

Kuvallisen ajattelun ja ilmaisun perusteet 3 **Uusia näkökulmia**

OPINTOKOKONAISUUS	IKÄRYHMÄ	OPINTOVUOSI	LASKENNALLISET OPETUSTUNNIT	YHTEENSÄ
3	11-vuotiaat	6	34 x 3	102
	12-vuotiaat	7	34 x 3	102

Kuvallisen ajattelun ja ilmaisun perusteet 4 **Virstanpylväitä ja merkkipaaluja**

OPINTOKOKONAISUUS	IKÄRYHMÄ	OPINTOVUOSI	LASKENNALLISET OPETUSTUNNIT	YHTEENSÄ
4	13-vuotiaat	8	34 x 3	102
	14-vuotiaat	9	34 x 3	102

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Kuvallisen ajattelun ja ilmaisun syventävät opinnot **Omat polut**

OPINTOKOKONAISUUS	IKÄRYHMÄ	OPINTOVUOSI	LASKENNALLISET OPETUSTUNNIT	YHTEENSÄ
OPINTOKOKONAISUUS	15-vuotiaat	10	34 x 3,7	125
	16-vuotiaat	11	34 x 3,7	125
	17-vuotiaat	12	34 x 3,7	125
	18-vuotiaat	13	34 x 3,7	125

Syventävät opinnot sisältävät lopputyön.

4.2 Opintojen laajuus

Kuvataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisen opetuksen laskennallinen laajuus on 1300 tuntia. Perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennan perusteena käytetään 45 minuutin pituista oppituntia.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa opetusta annetaan 34 opintoviikkoa (16 + 18) lukuvuodessa. Poikkeuksena varhaisiän opinnot, joissa opintoviikkoja on 29 (14+15).

Varhaisiän kuvataidekasvatus 5-vuotiaat

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen opinnot eivät sisälly laajan oppimäärän kokonaistuntimäärään.

$29 \times 1,33 \text{ ot (60 min)} = 38,57 \text{ ot}$

Perusopinnot 6-14-vuotiaat (800 ot)

OK 1 136 ot

OK 2 204 ot

OK 3 204 ot

OK 4 204 ot → 748 ot

$800 - 748 = 52 \text{ ot}$

$52:9 = 5,7 \text{ ot / opintovuosi}$ viikko-opetuksen ulkopuolista opiskelua.

Viikko-opetuksen ulkopuolelle jää 52 tuntia, jotka käytetään mm. lyhytkursseihin ja muuhun erikseen määriteltävään viikko-opetuksen ulkopuoliseen työskentelyyn.

Syventävät opinnot 15-18/20-vuotiaat (500 t)

4 vuotta 500 ot

3-4 ot / viikko

Syventävien opintojen opintokokonaisuus suoritetaan viikko-opetuksena (3-4 ot/vko) ja lyhytkursseina sekä esim. näyttelyvierailuina. Syventävien opintojen aikana oppilas tekee myös lopputyön.

5. OPINTOJEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

Taiteen perusopetuksen kaikkien taiteenalojen laajan oppimäärän yleisenä tavoitteena on luoda oppilaille edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle.

Laajan oppimäärän mukaisella opetuksella halutaan myös tarjota mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteista nauttimiseen.

Laajan oppimäärän mukainen opetus huomioi oppilaiden vahvuudet, potentiaalit sekä kiinnostuksen kohteet ja tämän myötä vahvistaa oppimisen iloa.

Oppilaita ohjataan ja rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja näiden pohjalta tekemään opintoihin liittyviä valintoja. Tavoitteena on, että opintojen edetessä oppilas ottaa yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan ja rakentaa itselleen mielekästä opintopolkua.

Laajan oppimäärän mukaisen opetuksen kautta oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Itselle merkityksellisen taiteenalan ilmaisutapoja käyttäen oppilaita kannustetaan

tarkastelemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta.

Laajan oppimäärän mukaisen opetuksen myötä oppilaalle kehittyy monilukutaito, jota apuna käyttäen hän voi tulkita ja hahmottaa ympäröivän maailman ilmiöitä ja kulttuurien kerrostumia. Monilukutaito myös tukee oppilaiden kriittisen ajattelun ja oppimisen taitoja.

Kuvataidekoulun opinnoissa näihin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän yleisiin tavoitteisiin tähdätään kuvataiteellisen työskentelyn avulla ja kuvataiteen sekä muun visuaalisen kulttuurin näkökulmista asioita tarkastellen. Kuvataiteen laajan oppimäärän mukaiselle opetukselle on asetettu myös omia taiteenala-kohtaisia tavoite- ja sisältöalueita.

5.1 Kuvataiteen perusopintojen ja syventävien opintojen tavoitealueet **Perusopinnot**

“Kuvataiteen perusopintojen tarkoituksena on oppilaan kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun tavoitteellinen ja pitkäjänteinen kehittäminen.

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista kuvataidekulttuurin aktiivisena toimijana.”

Syventävät opinnot

“Kuvataiteen syventävien opintojen tarkoituksena on oppilaan kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen opintoja laajentamalla tai niitä painottamalla

hänen omien tavoitteidensa suuntaisesti ja valitsemiaan työtapoja käyttäen.

Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta osallistumaan ja vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä ja yhteiskuntaan.” (ops-perusteet s. 22-24)

Kuvataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoille on määritelty monitasoisia tavoitteita, joiden toteutumiseen tähdätään monipuolisilla opetuksen sisällöillä, innostavilla tehtävillä sekä oppimista tukevilla opetusmetodeilla.

Kuvataiteen tavoitealueet ovat Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen.

Taidesuhde

Ilmaisukeinoiltaan erittäin monipuolisen, erilaisia oppimisen tapoja mahdollistavan, oppilaan omia ratkaisuja ja kokeiluja korostavan ja oppimisen reflektointiin kannustavan tavoitteellisen kuvataiteellisen työskentelyn myötä oppilaalle muodostuu syvä omakohtainen suhde kuvataiteisiin niin tekijänä kuin kokijana.

Visuaalinen lukutaito

Ympäristöä moniaistisesti havainnoiden ja tieteiden ja taiteiden välisyyttä hyödyntäen, kuvan, median ja ympäristön visuaalista kieltä tulkiten ja tulkintojaan sanallistaen sekä toisten näkemyksiä kuunnellen oppilaalle muodostuu ajan ja yhteyksien kerroksia ymmärtävä moninäkökulmainen visuaalinen lukutaito.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin viestien ja niissä ilmenevien arvojen tarkastelun, omassa työskentelyssään erilaisten arvojen huomioimisen, kriittiseen ajattelun kehittämisen sekä itselle mielekkäissä ryhmissä toimimisen ja tuotostensa ja ajatustensa julkisissa ympäristöissä esittämisen myötä oppilaalle muodostuu kokemus kulttuurisesta osallisuudesta ja ymmärrys asioiden ja ilmiöiden kommentoinnin ja niihin vaikuttamisen mahdollisuuksista kuvataiteellisen toiminnan keinoin.

Yksityiskohtaisempi perusopintojen ja syventävien opintojen tavoitealueiden kuvaus liitteissä (LIITE 2 ja 3).

5.2 Perusopintojen ja syventävien opintojen sisältöalueet

“Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.” (ops-perusteet s. 23)

Kuvataiteen sisältöalueet ovat Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot, Omat kuvat, Taiteen maailmat sekä Visuaalinen ympäristö.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

- tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista
- harjoitellaan visuaalista havaitsemista, ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista
- kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia
- hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia

Omat kuvat

- tutkitaan oppilaiden elämismaailmasta ja heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä
- pohditaan oppilaiden kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin

Taiteen maailmat

- tutkitaan eri aikakausia, kulttuureja ja visuaalisten taiteiden lajeja edustavia teoksia
- tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin
- pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta
- käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä
- hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan
- tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön

Visuaalinen ympäristö

- tutkitaan erilaisia ympäristöjä (luonnon-, rakennettuja-, esine- ja mediaympäristöjä) ja visuaalisia osakulttuureja
- harjoitellaan visuaalisen ympäristön arvottamista eri näkökulmista
- käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista

Yksityiskohtaisempi perusopintojen ja syventävien opintojen sisältöalueiden kuvaus liitteissä (LIITE 4).

6.

OPINTOKOKONAISUUDET

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa opinnot on jaettu opintokokonaisuuksiin, joille kullekin on määritelty laskennalliset laajuudet ja asetettu tavoitteet sekä niiden toteutumista tukevat sisällöt.

Matkalla kuvien maailmoissa -vertaus kuvailee ja auttaa hahmottamaan kuvataidekoulun opintojen etenemisen rakennetta ja opintokokonaisuuksien tavoitteita ja sisältöjä.

Varhaisiän kuvataidekasvatus 5-vuotiaat / 60 min

Kuvisleikkiä

Varhaisiän kuvataidekasvatus on elämyksellistä. Opetus rikastuttaa mielikuvitusta ja rohkaisee monipuoliseen ilmaisuun. Opetuksen lähtökohtana ovat pienen kuvataidekoululaisten elämismaailmaa koskettavat visuaalisen kulttuurin ilmiöt.

Opetuksessa käsiteltäviä aiheita lähestytään leikinomaisesti, moniaistisesti tutkien ja käyttäen vaihtelevasti erilaisia työtapoja ja välineitä. Opetus kannustaa iloitsemaan omasta ja muiden työstä sekä toimimaan ryhmässä muut huomioiden.

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen tavoitteena on antaa kuvataidekoululaiselle mahdollisuus monipuoliseen kuvalliseen itseilmaisuun ja sytyttää kiinnostus ja into kuvataiteen maailmaa kohtaan.

Opintokokonaisuus 1 / 6-7-vuotiaat / 2 ot

Matkavalmisteluja

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa perusopintojen ensimmäinen opintokokonaisuus on kuvallisen ilmaisun ja ajattelun tietojen ja taitojen perusasioihin tutustumisen aikaa. Opetuksessa tehdään “matkavalmisteluja” tulevaa yhteistä kuvallista tutkimusmatkaa varten.

Opintokokonaisuus 1:n oppilaat pakkaavat matkalaukkuihinsa kuvallisen ilmaisun perusasioita, kuten esimerkiksi piirustuksen ja maalaamisen perusteita, grafiikan alkeita ja kolmiulotteisen työskentelyn aakkosia.

Matkavalmisteluihin kuuluu myös kuvallisen ajattelun taitojen harjoittelua; mielikuvitellaan, muunnellaan ja yhdistellään.

Tärkeää on pakata matkalaukkuun myös yhteistyötaitoja. Opetuksessa käytetään paljon vuorovaikutukseen ohjaavia tehtäviä ja harjoitellaan omista ja toisten töistä puhumista.

Työskentelyn rytmi on nopea, muttei kiireinen. Tehdään paljon erilaisia tehtäviä monipuolisia materiaaleja ja välineitä käyttäen. Oppiminen on elämyksellistä

ja kokemuksellista. Käsiteltäviä asioita tutkitaan moniaistisesti ja niihin liittyvää pohditaan yhdessä ryhmän kanssa.

Opetuksessa painottuu tavoitealue Taidesuhde.

Tavoitteet:

Oppilasta ohjataan tutustumaan monipuolisesti erilaisiin kuvallisen ilmaisun tapoihin.

Oppilasta ohjataan hahmottamaan kuvataiteen ja kuvallisen ilmaisun mahdollisuuksien laajuutta ja monipuolisuutta.

Sisällöt:

Oppilas kokeilee monipuolisesti erilaisia kuvataiteellisen työskentelyn materiaaleja, välineitä ja työtapoja innostavan ja kokeiluihin rohkaisevan kaksi- ja kolmiulotteisen työskentelyn avulla.

Opetuksessa käytetään runsaasti työskentelyyn johdatteluvaa ja sitä rikastuttavaa havaintomateriaalia ja työskennellään erilaisissa ympäristöissä.

Opetuksessa harjoitellaan nähdyn ja kuvitellun sanallistamista yhteisten havainnointien, tarkastelujen ja pohdintojen avulla.

Opintokokonaisuus 2 / 8-9-10-vuotiaat / 2 ot

Taidematkaajat liikkeellä!

Opintokokonaisuus 2:n opinnoissa oppilaat ja opettajat lähtevät vauhdikkaasti matkaan. Repussa on aiemmin hankittuja työkaluja; kuvallisia tietoja ja taitoja ja ajattelun välineitä. Nyt rynnistetään kohti uutta!

Opintokokonaisuus 2:ssa liidetään laveasti ja sukellaan syvälle. Työskentely on suurta, rohkeaan kokeiluun kannustavaa ja monenlaisen tutkimisen mahdollistavaa.

Opintokokonaisuus 2:ssa harjoitellaan harjoittelemista. Aiemmin tutuksi tulleisiin ilmaisumuotoihin paneudutaan pitkäkestoisemmin ja taitoja harjoitellaan mielikuvitusta kutkuttelevien tehtävien kautta. Lisäksi opetellaan yhdistämään uusia asioita aiemmin opittuun. Mukaan työskentelyyn otetaan uusia kuvallisen ilmaisun välineitä, esim. valokuvaus ja animaatio.

Kuvallista ajattelua harjoitellaan oman työskentelyn kautta ja ryhmän kesken keskustellen. Harjoitellaan “näkyväksi tekevää puhetta”: nähdyn, koetun ja kuvitellun sanallistamista ja arvottamista.

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan edelleen ja uusia asioita kohdataan uteliain ja positiivisin mielin.

Opintokokonaisuus 2:ssa aloitetaan myös kuvataiteellisessa työskentelyssä tarvittava muistiinmerkitsemisen harjoittelu: Taidematkaajat harjoittelevat esimerkiksi dokumentoivan valokuvauksen alkeita.

Työskentelyn rytmi on edelleen nopea, mutta nyt jo maltetaan välillä viipyillä pidempään kiinnostavien asioiden äärellä.

Opetuksessa painottuu tavoitealue Taidesuhde.

Tavoitteet:

Oppilasta kannustetaan harjoittelemaan kuvailmaisun ja kuvallisen ajattelun taitojaan

Oppilasta ohjataan ymmärtämään, että kuvailmaisulle ja kuvalliselle ajattelulle ovat ominaisia monet erilaiset työskentely- ja ongelmanratkaisutavat.

Sisällöt:

Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia kaksi- ja kolmiulotteisen työskentelyn tekniikoita ja materiaaleja kuvallisen ilmaisun välineenä. Myös valokuvauksen ja animaation ilmaisutapoja harjoitellaan.

Opetuksessa käytetään runsaasti työskentelyyn johdatteluvaa ja sitä rikastuttavaa havaintomateriaalia ja työskennellään erilaisissa oppimista tukevista ympäristöissä.

Opetuksessa harjoitellaan nähdyn ja kuvitellun sanallistamista yhteisten havainnointien, tarkastelujen ja pohdintojen avulla. Dokumentoinnin tapoja keillaan.

Opintokokonaisuus 3 / 11-12-vuotiaat / 3 ot

Uusia näköaloja

Opintokokonaisuus 3:n opinnoissa oppilailla on mukanaan jo runsaasti aiemmin kerättyjä tietoja, taitoja ja kokemuksia. Nyt on aika pysähtyä asioiden äärelle ja kuunnella ja katsoa herkästi. Asioita tarkastellaan kuvislasit silmillä ja pohditaan ympärillämme puhuttavia visuaalisia kieliä ja omaa suhdettamme niihin. Millaista on arkkitehtuurin kieli? Entä mitä sanottavaa on esineympäristöllämme? Mitä luonnonympäristöillä on mielessään? Entä media? Mitä kieltä se puhuu? Millainen on oma visuaalinen puheeni?

Opintokokonaisuus 3:n opinnoissa jatketaan kuvallisen ilmaisun tekniikoiden harjoittelua niin, että oppilaat enenevässä määrin valitsevat itse ilmaisulleen sopivia työskentelytapoja ja materiaaleja, mutta kokeilevat myös rohkeasti edelleen uutta ja yhdistelevät aiemmin oppimaansa luontevasti uuteen.

Opetuksessa korostuu luova ongelmanratkaisu ja siihen liittyvät kuvallisen ajattelun taidot, kuten esimerkiksi asioiden yhdistelyn ja muuntelun harjoittelu. Myös ajattelun sanallistamisen taitoja harjoitellaan.

Opintokokonaisuus 3:ssa oppimistilanteet ovat keskustelevia ja yhteistä suunnittelua ja työskentelyä harjoitellaan paljon.

Työskentelyn ja valmiiden teosten dokumentointia harjoitellaan ja mukaan otetaan portfolio työskentely tukemaan oppimista.

Opintokokonaisuus 3:n opinnoissa työskentelyn rytmi hidastuu. Opiskellaan periodimuotoisemmin keskittyen yhteen kokonaisuuteen pidemmän aikaa. Tehtävät voivat olla jo moniosaisia kokonaisuuksia.

Opinnoissa painottuu tavoitealue Visuaalinen lukutaito.

Tavoitteet:

Oppilasta kannustetaan vahvistamaan osaamistaan kuvataiteellisen työskentelyn materiaalien, välineiden ja työtapojen käytössä ja niiden ilmaisullisissa mahdollisuuksissa.

Oppilasta tuetaan ymmärtämään pitkäjänteisen harjoittelun merkitys kuvailmaisun kehittymisen kannalta.

Oppilasta ohjataan hahmottamaan kuvan, median ja ympäristön visuaalista kieltä.

Oppilasta ohjataan ymmärtämään eri näkökulmien vaikutuksia kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöiden tarkastelussa ja tulkinnessa.

Oppilasta ohjataan rakentamaan käsitystä taiteen historiaan ja nykyhetkeen liittyvistä ilmiöistä ja näkökulmista.

Oppilasta tuetaan hahmottamaan omien ja muiden kuvien tarkastelun ja niistä keskustelemisen merkitystä omalle kuvalliselle työskentelylleen.

Sisällöt:

Oppilas harjoittelee monipuolisesti erilaisia kaksi- ja kolmiulotteisen työskentelyn tekniikoita ja materiaaleja kuvallisen ilmaisunsa välineenä. Myös valokuvauksen ja liikkuvan kuvan ilmaisutapoja harjoitellaan.

Yhteissuunnittelun- ja työn kautta löydetään uusia oppimisen tapoja.

Oppimistilanteita toteutetaan myös kuvataidekoulun ulkopuolella olevissa ympäristöissä.

Erilaisia ympäristöjä tutkitaan monista näkökulmista tarkasteltuna.

Portfoliotyöskentelyn avulla oppilas dokumentoi ja hahmottaa kokemaansa ja oppimaansa.

Opetusohjelmaan voi sisältyä yhteistyöprojekteja jonkun toisen toimijan kanssa.

Opintokokonaisuus 4 / 13-14-vuotiaat / 3 ot

Merkkipaaluja ja virstanpylväitä

Opintokokonaisuus 4:n oppilaat ovat perusopintojen loppuvaiheessa. Taidematkaajat ovat kulkeneet jo pitkän matkan ja oppineet ja kokeneet matkan aikana monenlaista. Kunkin oppilaan omaan karttaan alkaa piirtyä hahmotelmaa niistä erityisistä poluista, joita hän lähtee syventävissä opinnoissa kulkemaan. Oman kuvallisen käsialan kerrokset ovat alkaneet vähitellen hahmottua ja kiinnostuksen kohteet selkeytyä. Yksi virstanpylväs on ohitettu, merkkipaalu saavutettu. Ennen matkan jatkumista on aika jättää maisemaan kunkin oma kuvallinen viesti.

Opintokokonaisuus 4:n opinnoissa korostetaan oppilaiden omista kiinnostuksen kohteista kumpuavia aihealueita ja ilmiöitä. Työskentelyssä oppilaat hyödyntävät itselle mielekkäitä ilmaisun välineitä ja oppivat niistä koko ajan myös uutta.

Opintokokonaisuus 4:ssä käsiteltäviä asioita tarkastellaan monista näkökulmista ja tulkintaa ja arvottamista harjoitellaan. Oppilaan omia kuvallisten ajatusten maisemia käytetään asioiden ja ilmiöiden kommentoinnin välineinä erilaisissa ympäristöissä.

Oppimistilanteissa harjoitellaan kuvien tulkitsemista ja arvottamista. Myös omista ja toisten töistä moninäkökulmaisesti keskustelua harjoitellaan.

Työskentelyn ja valmiiden töiden dokumentointi on jo luonteva osa oppimisprosessia. Portfoliot voivat olla myös sähköisiä.

Työskentelyn rytmi vaihtelee. Opetus toteutetaan periodimuotoisesti ja opettajat voivat vaihdella periodeittain.

Opinnoissa painottuu tavoitealue Osallisuus ja vaikuttaminen

Tavoitteet:

Tukea oppilasta löytämään itselle luontevia kuvailmaisun välineitä.

Rohkaista oppilasta pohtimaan ja hahmottamaan oman kuvailmaisunsa sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin viestejä sekä ekologisia, eettisiä ja esteettisiä arvoja.

Kannustaa oppilasta harjoittelemaan kuvailmaisunsa käyttöä kommentoinnin ja arvottamisen välineenä.

Sisällöt:

Oppilas harjoittelee monipuolisesti erilaisia kaksi- ja kolmiulotteisen työskentelyn tekniikoita ja materiaaleja kuvallisen ilmaisunsa välineenä. Myös valokuvauksen ja liikkuvan kuvan ilmaisutapoja harjoitellaan.

Tutkitaan oppilaiden kiinnostuksen kohteiden suuntaisia sisältöjä opetuksen lähtökohtina.

Pohditaan oppilaiden oman kuvailmaisun merkityksiä monesta näkökulmasta tarkasteltuna.

Tehdään mahdollisuuksien mukaan käyntejä oppilaita kiinnostavissa näyttelyissä, tapahtuissa, taiteilijoiden työhuoneilla jne.

Järjestetään mahdollisuus näyttelyyn mielekkäässä ympäristössä tai yhteydessä.

Syventävien opintojen opintokokonaisuus 15-18/20-vuotiaat / 3-4 ot

Syventävien opintojen opintokokonaisuuden aloittavilla taidematkaajilla on takanaan pisimmillään jo 9 vuoden opinnot kuvataidekoulussa. Vuosien aikana on kerrytetty kuvantekemisen teknisiä ja sisällöllisiä tietoja ja taitoja ja oma tekijän käsiala ja itselle mieluisimmat työskentelytavat ovat hiljalleen hahmottumassa. Samalla on kasvettu pikkulapsista ensin koululaisiksi ja vähitellen teini-ikäisiksi. Identiteetti ja elämämaailma ovat muuttuneet moneen kertaan kuvismatkan aikana. Missä mennään nyt, kun syventävät opinnot ovat alkamassa? Entä mikä on tärkeää syventävien opintojen päättyessä?

Syventävien opintojen opintokokonaisuudessa taidematkaajat syventävät kuvallisen ilmaisun ja ajattelun osaamistaan. Oppilaat asettavat opinnoilleen tavoitteita ja ohjaavat oppimistaan näiden tavoitteiden suuntaisiksi. Kukin valitsee, tapahtuuko syventäminen työskentelyn painottamisen vai sen laajentamisen kautta.

Toinen tahtoo keskittyä ainoastaan maalaamisen maailmoin, kun toinen taas käyttää hyvin laajaa tekniikoiden ja välineiden ja työtapojen kirjoa. Jokainen valitsee itselleen sopivimmat oppimisen tavat ja muuntaa niitä tarpeen tullen.

Taidematkaaja aloittaa jatkomatkansa niiden polkujen perusteella, joita peruspintojen lopussa hänen karttaansa on piirtynyt. Vähitellen matka etenee ja omat polut selkiytyvät tavoitteelliseksi kulkemiseksi. Voi käydä myös niin, että löytyykin aivan uudenlaisia reittejä, joita lähdetään uteliaina kulkemaan.

Omien reittien löytämisen lisäksi syventävissä opinnoissa oppilaita kannustetaan oman taiteellisen työskentelyn kautta kokeilemaan osallistumisen ja vaikuttamisen väyliä.

Syventävien opintojen aikana tehdään myös lopputyö, joka muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin dokumentoinnista ja kirjallisesta osuudesta, jossa oppilas arvioi omaa työtään. Lopputyössä oppilas tuo esiin kuvataiteellista ajatteluaan ja ilmaisuaan sekä hahmottaa niitä suhteessa kuvataiteeseen tai muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Lopputyön tekemiseen liittyvistä käytänteistä tiedotetaan syventävien opintojen oppilaille erikseen.

Tavoitteet:

Kannustaa oppilasta asettamaan opinnoilleen tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti.

Ohjata oppilasta löytämään itselleen mieluisia ja ilmaisulleen sopivia kuvataiteellisen työskentelyn ilmaisutapoja- ja väyliä.

Rohkaista oppilasta tutkimaan ja tulkitsemaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä moninäkökulmaisesti ja sanallistamaan havaintojaan.

Innostaa oppilasta tuomaan esiin ajatuksiaan ja kannanottojaan julkisissa ympäristöissä oman kuvataiteellisen ilmaisunsa avulla.

Sisällöt:

Keskustelua ja pohdintaa kuvataidekouluopintojen tarkoituksesta: Mihin täällä tähtään?

Opintoja painotetaan tai laajennetaan oppilaan kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Molemmissa vaihtoehdoissa ilmaisutaitojen ja kuvallisen ajattelun taitojen kehittyminen mahdollistetaan monipuolisen työskentelyn kautta.

Sekä fyysisten että virtuaalisten näyttely-, työhuone-, taiteilijavierailuiden jne. kautta tutkitaan kuvataiteen kehitystä ja ilmiöitä.

7. OPPIMISEN ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista ja auttaa niiden saavuttamisessa. Arviointi on aina kannustavaa ja sen tarkoituksena on tukea oppilaan luovuuden ja hyvän itsetunnon kehittymistä. Arvioinnissa otetaan huomioon, että taideopetuksen merkitys näkyy oppilaan elämässä pitkällä aikavälillä.

Arviointi kohdistuu sekä oppimisprosessiin että prosessin aikana syntyviin teoksiin. Tärkein arvioinnin muoto on työskentelyn aikana annettava jatkuva palaute ja oppilaiden työskentelyyn reagointi. Oppilaat ja opettaja pohtivat yhdessä keskustellen työskentelyyn ja syntyviin teoksiin liittyvää. Arviointi on huomioiden jakamista sekä mielipiteiden ja näkemysten vaihtoa.

Oppilaita kannustetaan niin suulliseen kuin kirjalliseen itsearviointiin sekä vertaisarviointiin. Vuorovaikutteisten arviointikeskustelujen aikana opettaja auttaa oppilaita sanallistamaan huomioitaan ja antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

7.1 Perusopintojen arviointi

Perusopinnoissa arviointi tapahtuu ennen kaikkea opetustilanteessa annettavan jatkuvan suullisen palautteen muodossa. Arvioinnilla tuetaan oppilaan ilmaisun, kuvallisen ajattelun, työskentelytaitojen ja itse- ja vertaisarviointitaitojen kehittymistä.

Arvioinnin tarkoitus on korostaa kunkin oppilaan vahvuuksia ja rohkaista häntä omassa työskentelyssään ja ilmaisussaan.

Oppilaita rohkaistaan tekemään huomioita ja kannustetaan oman oppimisen reflektointiin.

Perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen, johon oma opettaja on kirjoittanut sanallisen arvion oppilaan suorittamista perusopinnoista.

7.2 Syventävien opintojen arviointi

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan aiempaa itsenäisempää työskentelyä, oppimisen tavoitteiden asettamista sekä kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventämistä.

Arviointi ja muu palaute ovat jatkuvaa vuorovaikutteista keskustelua oppilaan ja opettajan sekä koko ryhmän kesken ja niiden kautta oppilaita innostetaan työskentelemään, kommunikoimaan, osallistumaan ja vaikuttamaan.

Arvioinnilla ohjataan oppilaan osaamisen kehittymistä hänen syventävien opintojensa laajentumisen tai painottumisen mukaisesti.

Syventävien opintojen aikana oppilas dokumentoi mm. kuvailmaisunsa edistymistä asettamiensa tavoitteiden suuntaan. Dokumentaation avulla tuetaan oppilaan syventävien opintojen tavoitteellista etenemistä.

Syventävien opintojen opintokokonaisuus sisältää lopputyön, jonka muodostavat taiteellinen työ, työskentelyprosessin kuvauksesta ja oman oppimisen reflektoinnista. Lopputyön arvioinnissa huomioidaan oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja.

7.3 Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja kriteerit

Syventävien opintojen päättyessä oppilas saa kuvataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen, johon oppilaan oma opettaja on kirjoittanut sanallisen arvion oppilaan suorittamista laajan oppimäärän opinnoista.

Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen.

Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ovat koko oppimäärän tavoitealueet ja ne on avattu ja selitetty aiemmin tämän opetussuunnitelman kohdassa 5.1.

Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja kriteerit hyvän osaamisen tasolle:

TAIDESUHDE

Asetettu tavoite:

Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta asettamaan opinnoilleen tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti.

Kriteeri:

Oppilas hahmottaa itselleen merkitykselliset opintojen suunnat, osaa määrittellä lyhyen- ja pidemmän aikavälin tavoitteita ja osaa toimia tavoitteiden suuntaisesti ja tarvittaessa muuttaa niitä.

Asetettu tavoite:

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta löytämään itselleen mieluisat ja ilmaisulleen sopivimmat kuvataiteellisen työskentelyn ilmaisutavat- ja väylät.

Kriteeri:

Oppilas osaa valita omalle kuvalliselle ilmaisulleen luontevimmat materiaalit, välineet ja työtavat ja käyttää niitä rohkeasti omalla tavallaan yhdistellen ja muunnellen ja uutta luoden.

VISUAALINEN LUKUTAITO

Asetettu tavoite:

Opetuksen tavoitteena on rohkaista oppilasta tutkimaan ja tulkitsemaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä moninäkökulmaisesti ja sanallistamaan havaintojaan.

Kriteeri:

Oppilas tunnistaa kulttuurien ja ajan kerroksia ja osaa sanallistaa ja arvottaa ymmärtämäänsä.

Oppilas pohtii oman kuvallisen ilmaisunsa merkityksiä suhteessa muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Asetettu tavoite:

Opetuksen tavoitteena on innostaa oppilasta tuomaan esiin ajatuksiaan ja kannanottojaan julkisissa ympäristöissä oman kuvataiteellisen ilmaisunsa avulla.

Kriteeri:

Oppilas hahmottaa itselleen merkityksellisiä asioita, pohtii ja käsittelee niitä kuvallisen ilmaisunsa kautta ja osaa muuntaa niitä esitettävään muotoon.

Oppilas esittää teoksiaan itselle luontevissa ympäristöissä ja yhteyksissä.

8. TODISTUKSET

Kuvataidekoulun todistukset ovat virallisia asiakirjoja ja niissä noudatetaan Opetushallituksen vahvistaman taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa määrättyjä asioita.

8.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista

- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

8.2 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
  - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman

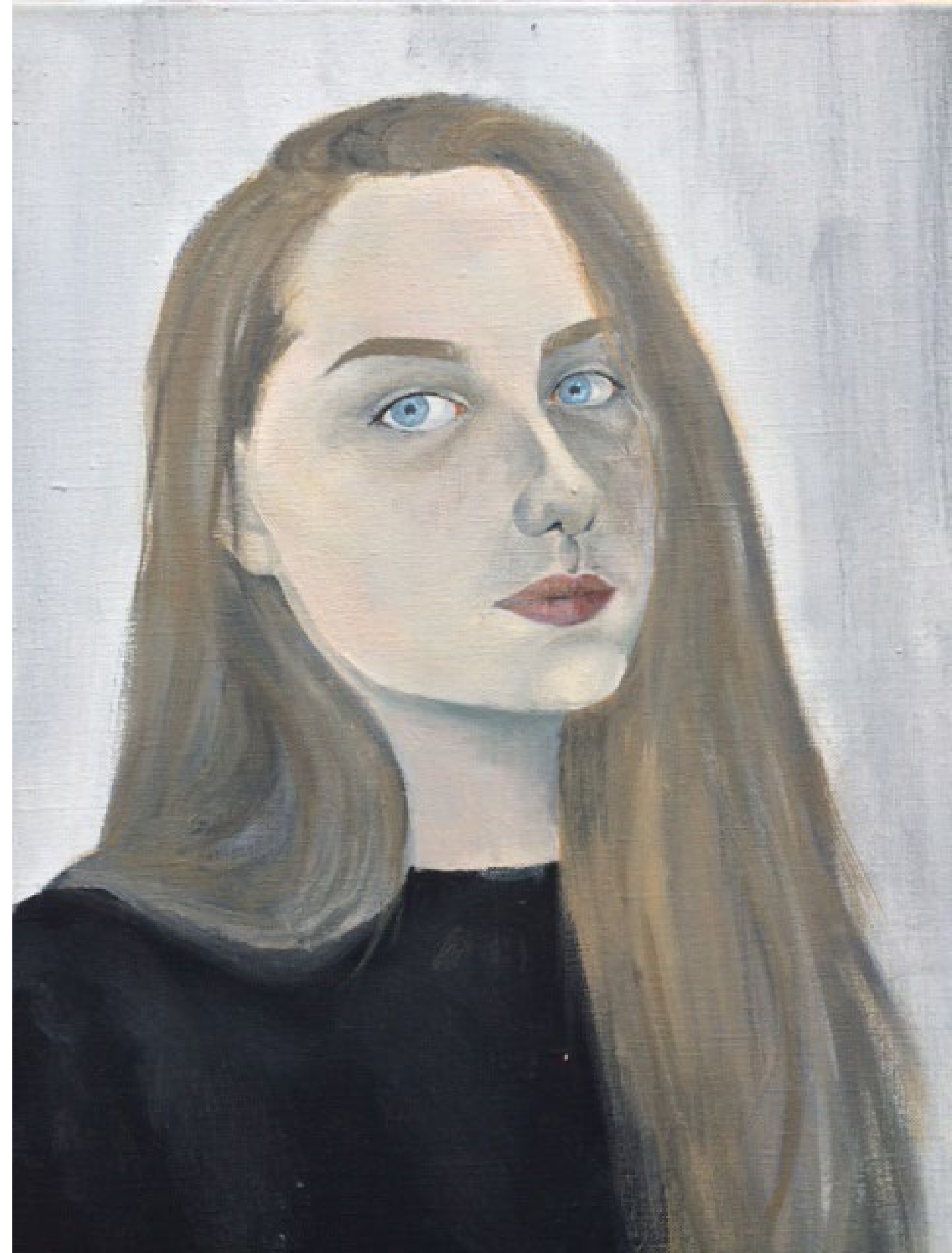

- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

8.3 Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus hänen suorittamistaan kuvataiteen laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

LIITE 1

Linkki ops-perusteisiin:

[https://www.oph.fi/download/186920_Taiteen_perusopetuksen_laajan_op-
pimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017.pdf](https://www.oph.fi/download/186920_Taiteen_perusopetuksen_laajan_op-
pimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017.pdf)

LIITE 2

Perusopintojen tavoitealueet (ops-perusteet s. 23)

Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- Tukea oppilaan kuvailmaisun taitojen, taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen työskentelyn ja oman oppimisen reflektoinnin kautta.
- Kannustaa oppilasta tekemään omia ratkaisuja, tunnistamaan innoituksen lähteitään ja perehtymään hänelle merkitykselliseen taiteeseen.
- Tutustuttaa oppilas erilaisiin materiaaleihin, välineisiin, teknologioihin, ilmaisun keinoihin, taiteellisiin prosesseihin ja taiteiden välisiin työskentelytapoihin.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- Innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen.
- Ohjata oppilasta tutkimaan kuvan, median ja ympäristön visuaalista kieltä
- Ohjata oppilasta tarkastelemaan ja pohtimaan visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmasta.
- Kannustaa oppilasta sanallistamaan ja perustelemaan tulkintojaan sekä kuuntelemaan ja arvostamaan toisten näkemyksiä.

- Ohjata oppilasta perehtymään taiteen historiaan ja nykyhetkeen sekä tarkastelemaan taidetta kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmista.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- Ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välittämiä viestejä ja niissä ilmeneviä arvoja.
- Kannustaa oppilasta ottamaan omassa kuvailmaisussaan ja toiminnassaan huomioon esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja.
- Tukea oppilasta kriittisen ajattelun ja rakentavan kyseenalaistamisen taitojen kehittämisessä.
- Rohkaista oppilasta toimimaan erilaisissa ryhmissä ja yhteisöissä.
- Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ajatuksien, tulkintojen ja kannanottojen esittämiseen julkisissa ympäristöissä

LIITE 3

Syventävien opintojen tavoitealueet (ops-perusteet ss. 24-25)

Taidesuhte

Opetuksen tavoitteena on

- syventää oppilaan ilmaisun taitoja ja taidekäsitystä oman tavoitteellisen kuvailmaisun ja hänelle merkityksellisen taiteen kautta
- tukea oppilasta identiteetin rakentamisessa kuvallisen työskentelyn, kuvien tulkinnan ja oppimisen reflektoinnin kautta
- ohjata oppilasta omien tavoitteiden mukaisissa työskentelyprosesseissa ja osaamisen kehittämisessä
- rohkaista oppilasta erilaisten materiaalien ja teknologioiden sekä taiteiden välisten menetelmien ja lähestymistapojen käyttöön
- vahvistaa oppilaan luottamusta omaan näkemyksiin ja ratkaisuihin sekä tukea häntä lopputyöprosessin toteuttamisessa.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- syventää oppilaan taitoa havainnoida visuaalista ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- syventää oppilaan taitoa käyttää, lukea ja tulkita kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan keinoja
- tukea oppilasta kuvallisessa ilmaisussa, pitkäjänteisessä harjoittelussa ja taitojen syventämisessä oppilaan omien tavoitteiden mukaisesti

- rohkaista oppilasta erilaisten materiaalien ja teknologioiden sekä taiteiden välisten menetelmien ja lähestymistapojen käyttöön
- syventää oppilaan taitoa tutkia, tulkita ja ymmärtää visuaalisen kulttuurin ilmiöitä tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista
- ohjata oppilasta perustelemaan tulkintojaan ja arvostuksiaan sekä suullisesti että kirjallisesti
- kannustaa oppilasta syventämään taiteen historian, nykytaiteen ja visuaalisten alojen tuntemusta kartuttamalla siinä tarvittavaa yleissivistystä.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tarkastelemaan kriittisesti kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välittämiä viestejä ja niissä ilmeneviä arvoja
- kannustaa oppilasta pohtimaan esteettisten, ekologisten ja eettisten arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ohjata oppilasta kriittisen ajattelun syventämiseen sekä tarjota mahdollisuuksia uusien tulkintojen tekemiseen
- vahvistaa oppilaan kykyä toimia yhdessä erilaisissa ryhmissä, yhteisöissä ja ympäristöissä
- ohjata oppilasta tuomaan esiin ajatuksiaan, tulkintojaan ja kannanottojaan julkisissa ympäristöissä.

LIITE 4

Perusopintojen ja syventävien opintojen sisältöalueet (ops-perusteet ss. 23-24)

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnossa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnossa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnossa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnossa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisen alan ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnossa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

Opetussuunnitelmatyöryhmä:

Jari Järnström

Tiia Karjalainen

Maritta Meckelborg

Laura Nurro

Timo Rusanen

Arja Sandholm-Kampman

Kuvat:

Kari Kohvakka ss. 3, 6, 9, 12, 13,

Tiia Karjalainen / Laura Nurro ss. 23, 30, 33, 40

Teokset kuvissa:

Siiri Lehtinen (kansi)

Hilla Takkinen s.16

Kiia Viljasalo s. 19

Jenni Aalto s. 22

Johanna Sippula s. 35

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu

<https://web.tuusula.fi/lastenjanuortenkuvataidekoulu>

kuvataidekoulu@tuusula.fi

